

ZÁRÓBESZÁMOLÓ

Randomizált terepkísérletek alkalmazása az
oktatásszociológiai kutatásokban

K-135766

Keller Tamás

I. Számszerűsíthető eredmények

A 2021. szeptember 1. és 2024. augusztus 31. közötti ösztöndíjas időszakban:

- 18 kéziratot dolgoztam. Ebből 9 megjelent, 3 revise & resubmit, és 5 darab leadott cikk van és egy darab working paperként érhető el
- Az elvégzett munka hét nagyobb projektbe sorolható: Teljesítmény motiváció és önértékelés projekt, Öszinteség és csalás projekt, Továbbtanulás és iskolaválasztás projekt, a Padtársak hatása projekt, Nyelvhasználat projekt, Normák projekt, valamint Iskolai viselkedés projekt.
- Összesen 9 tanulmányom jelent meg, ezek közül:
 - 1 darab C1-es, 1 darab D1-es, 5 darab Q1-es és 1-1 darab Q2-es és Q3-as besorolású
 - 2 egy szerzős, 7 pedig társszerzőkkel íródott (ezek mindegyikében én vagyok az első szerző).
 - 8 tanulmány esetén nyilvánosságra hoztam az adatokat és az elemzési kódokat az Open science Forum (OSF) oldalán. Ezek bárki számára letölthetőek. A hivatkozási linkek a jelen beszámolóban is szerepelnek.
 - a megjelent tanulmányok körülbelül a fele (4 tanulmány), előregisztrált kísérlet. Az előregisztrációk elérhetőek az American Economic Association RCT Registry oldalán, valamint a hivatkozási linkek a jelen beszámolóban is szerepelnek.
 - a publikálás helyét tekintve a megjelent tanulmányok szociológiai (például Social Forces vagy Sociological Science) és közgazdaságtani (például Journal of Economic Behavior & Organization) folyóiratokban jelentek meg.
 - egy megjelent tanulmány eredményeit magyar nyelvű blogbejegyzés formájában is népszerűsítettem.
- Jelenleg három tanulmányom második körben revise & resubmit értékelést kapott az Acta Sociologia, a European Sociological Review, és a Periodica Polytechnica Social and Management Sciences folyóiratokban.
- Öt másik tanulmányom van bírálat alatt, ezek mindegyike egyszerzős.
- Kutatási eredményeimet rendszeresen előadtam a következő három szervezet éves konferenciáin: Meeting of the Economics of Education Association (AEDE), International Sociological Association (ISA) Research in Social Stratification and Mobility (RC28), European Research Network on Transitions in Youth (TIY)
- Nyolc témában összesen 23 darab előadást tartottam nemzetközi és magyar konferenciákon és meghívott előadóként.
- Meghívott előadóként négy külföldi egyetemen tartottam előadást a kutatásimból: Aarhus University (Dánia), University of Iceland (Reykjavík, Izland), Sciences Po (Párizs, Franciaország), Collegio Carlo Alberto (Torinó, Olaszország)
- Visiting scholar-ként Berlinben (WZB Berlin Social Science Center, 2022 május-július) és Párizsban (Sciences Po, 2024 január) kutattam.

A következőkben az egyes tanulmányokat röviden összefoglalom projektek szerinti csoportosításban.

II. Megjelent tanulmányok

TELJESÍTMÉNY MOTIVÁCIÓ ÉS ÖNÉRTÉKELÉS PROJEKT

1. Nem csak szavak! Egy randomizált bátorító üzenet hatása a diákok vizsgaeredményeire, önhatékonyságára, motivációjára és vizsgaszorongására

Szakál Péterrel közös tanulmányunk a PLOS One (Q1) folyóiratban jelent meg.

MTMT Közlemény: 32204433

<https://real.mtak.hu/129568/>

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0256960>

Keller, Tamás, and Péter Szakál. 2021. "Not Just Words! Effects of a Light-Touch Randomized Encouragement Intervention on Students' Exam Grades, Self-Efficacy, Motivation, and Test Anxiety" ed. Alfonso Rosa Garcia. PLOS ONE 16(9): e0256960. <https://dx.plos.org/10.1371/journal.pone.0256960>

Egy nagymintás, előregisztrált, randomizált terepkísérletet végeztünk, amelyben a Szegedi Tudományegyetem összes hallgatója részt vett. A beavatkozásunk egy automatizált bátorító üzenetből állt, melyben a hallgatókat úgy bátorítottuk, hogy felelevenítettük a korábbi sikeres vizsgáikat és kifejeztük a további sikerükbe vetett bizalmunkat.

Eredményeink azt mutatják, hogy a röviddel a vizsgák előtt küldött automatikus bátorító üzenetek nem növelik a diákok vizsgaeredményeit. Ugyanakkor, mivel az alkalmoszerűen küldött bátorító üzenet is növelte a hallgatók önhatékonyság-indexét, arra a következtetésre jutottunk, hogy a diákok szisztematikus és nem csak röviddel a vizsgák előtt történő bátorítása hozzájárulhat olyan iskolai légkör kialakításához, amely fokozhatja a diákok iskolai teljesítés iránti elkötelezettségét.

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/qkfe4/>.

Elemzési tervemet az American Economic Association RCT regiszterében regisztráltam elő: <https://doi.org/10.1257/rct.5155-1.1>

2. Milyen ösztönzők növelhetik a diákok várható erőfeszítéseit?

Szakál Péterrel közös tanulmányunk a *Journal of Behavioral and Experimental Economics* nevű folyóiratban jelent meg (Q1).

MTMT Közlemény: 33713269

<http://real.mtak.hu/163204/>

<https://doi.org/10.1016/j.socec.2023.102012>

Keller, Tamás, and Péter Szakál. 2023. "The Framing of Information Nudge Affects Students' Anticipated Effort: A Large-Scale, Randomized Survey Experiment." *Journal of Behavioral and Experimental Economics* 104(January): 102012.

A tanulmányban azt vizsgáljuk, hogy a negatív framing ösztönzőleg hat-e a diákokra és növeli-e a teljesítményüket, ha ilyen jellegű információs nudge-ot kapnak. A kutatás során végzett adatfelvételben 3500 egyetemistának küldtünk üzenetet arról, hogy egy vizsgán mekkora a bukási arány. Az ilyen módon negatívan megfogalmazott üzenet növelte a hallgatók motivációját arra, hogy felkészüljenek a vizsgájukra.

A tanulmányhoz tartozó elemzési tervet az American Economic Association RCT regiszterében regisztráltam elő: <https://www.socialscienceregistry.org/trials/8673>

Adatok és elemzési scriptek: <https://osf.io/7cbyx/>

3. Hogyan befolyásolja az osztály összetétele azt, hogy a tanárok hogyan értékelik a diákok teljesítményét?

Keller, Tamás. 2024. "Teachers' Perceptions of Students' School Performance: The Impact of Classroom Composition. Evidence from a Survey Experiment." *Education Economics* 1–17.

MTMT Közlemény: 35141964

<https://real.mtak.hu/205797/>

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09645292.2024.2372558>

Tanulmányomat az *Education Economics* (Q2) folyóiratban jelent meg.

Ez a tanulmány azt vizsgálja, hogy az osztály összetétele hogyan befolyásolja azt, hogy a tanárok hogyan ítélik meg a diákok teljesítményét. Egy survey kísérletet végeztem 332 általános iskolában 562 általános iskolai tanár részvételével. Az eredmények az etnikai összetételhez kapcsolódó közvetlen és közvetett hatásokat tárnak fel. Az elemzés legfontosabb eredménye, hogy a tanárok alacsonyabbra értékelték a roma és nem roma tanulók iskolai teljesítményét azokban az osztályokban, ahol a roma tanulók aránya magas volt. Mindezt az elemzés az etnikai előítéletek lehetséges befolyásaként értelmezi.

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/6z7c4/>

4. Az iskolai kontextus csökkenti a diákok akadémiai önértékelését

Az akadémiai önértékelés témájában folytatott kísérletem az *Economics and Business Letters* folyóiratban jelent meg (Q3).

MTMT Közlemény: 32530778

<https://real.mtak.hu/134435/>

<https://doi.org/10.17811/eb.10.4.2021.416-423>

Keller, Tamás. 2021. "Attenuating the School Context Increases Students' Academic Self-Concept." *Economics and Business Letters* 10(4): 416–23.

A Big-Fish-Little-Pond (BFLP) elmélet szerint a jó képességű társak csökkentik a tanulók önértékelését (ASC). Ezt az irodalmat egészítjük ki azzal a megállapítással, hogy az iskolai kontextusra való utalás önmagában, a társak képességeire való hivatkozás nélkül is társas összehasonlítást vált ki, és csökkentheti a diákok ASC-jét.

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/m3kyv/>

ÖSZINTESÉG ÉS CSALÁS PROJEKT

5. Hogyan függ össze a család a diákok egyéni jellemzőivel?

MTMT Közlemény: 35160465

<https://real.mtak.hu/205796/>

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/02724316241256867>

Keller, Tamás, and Hubert János Kiss. 2024. "Who Cheats? Adolescents' Background Characteristics and Dishonest Behavior: A Comprehensive Literature Review and Insights From Two Consecutive Surveys." *Journal of Early Adolescence* 0(0): 1–30.

Kiss Hubert Jánossal közös tanulmányunkat a *The Journal of Early Adolescence* (Q1) folyóiratban jelent meg.

A tanulmányban azt találjuk, hogy a család gyengén korrelál a tanulók egyéni jellemzőivel.

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/jhms2/>.

Elemzési tervemet az American Economic Association RCT regiszterében regisztráltam elő: <https://doi.org/10.1257/rct.5155-1.1>

6. Csalás az általános iskolában: Kísérleti bizonyíték az ego lemerítés és egyéni tényezők hatásáról

Kis Hubert Jánossal közös tanulmányunk a PLOS One (Q1) folyóiratban jelent meg

MTMT Közlemény: 32519050

<https://real.mtak.hu/133993/>

<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0260141>

Keller, Tamás, and Hubert János Kiss. 2021. "Do Exhausted Primary School Students Cheat More? A Randomized Field Experiment" ed. Valerio Capraro. *PLOS ONE* 16(12): e0260141. <https://dx.plos.org/10.1371/journal.pone.0260141>.

Ebben a tanulmányban az általános iskolás tanulók csaló viselkedését vizsgáló kísérleti irodalomhoz járulunk hozzá azt tanulmányozva, hogy i) a csalást miként befolyásolja az ego lemerítése; ii) a család hogyan függ össze egyéni tényezőkkel. Egy nagy, előregisztrált kísérletet végeztünk, 28 magyar általános iskolában (126 osztályban), 1143 tanuló mintáján, akik 4.-8. évfolyamba jártak. A csalást ösztönzött dobókocka kísérlettel mértük. Bizonyítékot találunk arra, hogy a kezelésben használt enyhe ego lemerítés megnövelte a csalást. A család gyengén korrelál a tanulók egyéni jellemzőivel.

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/2ykp8/>

Elemzési tervemet előregisztráltam: <https://osf.io/jhms2/>

A tanulmány eredményit blogbejegyzés formájában ismertettem a nyilvánossággal: <https://www.portfolio.hu/krtk/20220215/tobbet-csalunk-e-ha-kilemerultek-vagyunk-526299>

TOVÁBBTANULÁS ÉS ISKOLAVÁLASZTÁS PROJEKT

7. Az átlátható felvételi követelmények hatása a középiskola képzéstípusának kiválasztására

Felix Elwerttel és Takács Károllyal közös tanulmányunk a *Social Forces* (C1) nevű folyóiratban jelent meg.

MTMT Közlemény: 32242049

<https://real.mtak.hu/130653/>

<http://doi.org/10.1093/sf/soab111>

Keller, Tamás, Károly Takács, and Felix Elwert. 2022. "Yes, You Can! Effects of Transparent Admission Standards on High School Track Choice: A Randomized Field Experiment." *Social Forces* 101(1): 341–68. <https://academic.oup.com/sf/advance-article/doi/10.1093/sf/soab111/6373282>.

Felix Elwerttel és Takács Károllyal közös tanulmányunk a *Social Forces* folyóiratban jelent meg.

A középiskola képzéstípusának kiválasztása meghatározza a későbbi továbbtanulási döntéseket, pl. azt, hogy valaki mennyire könnyen tud bekerülni a felsőoktatásba. Feltételezésünk szerint sok, tanulmányi eredményeit tekintve arra alkalmas diák azért nem jelentkezik a gimnáziumi képzésre, mert túlbecsüli a felvételi követelményeket.

Ennek a hipotézisnek tesztelésére egy randomizált terepkísérletet végeztünk, amely egy információs kampányból állt. A középiskolába történő jelentkezési határidő előtt közöltük a nyolcadik osztályos diákokkal, hogy a környékükön lévő gimnáziumokba mik voltak a felvételi követelmények az előző évben. Ezt az információt a diákoknak azon csoportja ("központi diákok") kapta meg, akik az osztályon belüli kapcsolathálóban központi helyen voltak. A kutatási design így lehetővé tette az információs kampány direkt és indirekt hatásának szétválasztását.

Eredményeink szerint az információs kampány nem befolyásolta azt, hogy az átlagos diák gimnáziumba jelentkezett-e vagy felvették-e őt oda. Ugyanakkor elméletileg alátámasztható heterogenitást tártunk fel az információs kampány direkt hatásában. Az átlátható felvételi követelményekről való informálás azon központi diákok körében növelte a gimnáziumi jelentkezést, akik korábban gimnáziumba akartak jelentkezni, de saját felvételi esélyüket alacsonyra értékelték.

Mindez alátámasztja azt a feltételezésünket, hogy az átlátható felvételi követelmények ambiciózusabb továbbtanulási döntéseket eredményeznek. Tanulmányunkban megvitatjuk eredményeink elméleti és közpolitikai jelentőségét.

PADTÁRSÁK HATÁSA PROJEKT

8. A padtársak iskolai teljesítményre gyakorolt hatása

MTMT Közlemény: 34256206

<https://real.mtak.hu/178890/>

<https://sociologicalscience.com/articles-v10-28-806/>

Keller, Tamás, and Felix Elwert. 2023. "Feasible Peer Effects: Experimental Evidence for Deskmate Effects on Educational Achievement and Inequality." *Sociological Science* 10: 806–29.

Felix Elwerttel közös tanulmányunk a *Sociological Science* (**D1**) nevű folyóiratban jelent meg.

Eredményeink azt mutatják, hogy a padtársak csak kis mértékben és rövid távon befolyásolják egymás tanulmányi teljesítményét. Ha egy adott diák mellett jótanuló ül, akkor ennek a diáknak a félév végi jegyei nem lettek jobbak. Kis mértékben azonban jobb pontokat ért el az őszi félév során megírt iskolai teszteken matematika, magyar irodalom és nyelvtan tantárgyakból együttesen.

Eredményink lényeges heterogenitást dokumentálnak. Abban az esetben, ha egy rossz tanuló mellé jó tanulót ültettünk, akkor a rossz tanuló nem csak jobb félévvégi jegyeket szerzett, hanem jobban is teljesített az őszi félév során megírt dolgozatokon. Ezzel párhuzamosan azonban jótanuló teljesítménye leromlott. Nem csak rosszabb félévi jegyeket szerzett, hanem az őszi félév során is rosszul teljesített. Összességében tehát a jótanuló rossz tanulóra, illetve a rossz tanuló jótanulóra gyakorolt kismértékű hatása egymással ellentétes irányban hat és kioltják egymást.

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/ehjf8/>

A tanulmányhoz tartozó elemzési tervet az American Economic Association RCT regiszterében regisztráltam elő: <https://www.socialscienceregistry.org/trials/2610>

NYELVHASZNÁLAT PROJEKT

9. Nyelvhasználat és gazdasági döntések

MTMT Közlemény: 34743064

<https://real.mtak.hu/190524/>

<https://doi.org/10.1016/j.jebo.2024.02.013>

Keller, Tamás, Hubert János Kiss, and Péter Szakál. 2024. "Endogenous Language Use and Patience." *Journal of Economic Behavior & Organization* 220(February): 792–812.

Kiss Hubert Jánossal közös tanulmányunk a *Journal of Economic Behavior and Organization* (Q1) folyóiratban jelent meg.

Arra a kérdésre keressük a választ, hogy ahogyan az emberek beszélnek befolyásolja-e azt, ahogyan viselkednek. Azt vizsgáljuk, hogy azok az emberek, akik jövő idejű eseményeket elmondva jelen idejű igealakot használnak, türelmesebbek-e. Ez a kutatási kérdés egy meglévő elméleti és empirikus irodalomra épít, amely szerint azok, akik jelen időben beszélnek a jövő idejű eseményről azért türelmesebbek, mert számukra a jövő nem egy messzi esemény.

Az elemzést előregisztráltam: <https://osf.io/2qe38/>

A tanulmányban szereplő elemzéshez használt adatokat és elemzési scripteket hozzáférhetővé tettem a projekt Open Science Forum oldalon létrehozott weboldalán: <https://osf.io/jfydp/>.

A tanulmányt közérthető módon blogbejegyzése formájában magyarul is ismertettük a nyilvánossággal: <https://www.portfolio.hu/krtk/20240427/a-nyelvunkbe-van-kodolva-a-siker-elobb-leszel-gazdag-ha-ilyen-nyelvet-beszelsz-682843>

III. Revise & Resubmit tanulmányok

TELJESÍTMÉNY MOTIVÁCIÓ ÉS ÖNÉRTÉKELÉS PROJEKT

10. Hogyan növeli a pozitív visszajelzés a lányok matematikai önértékelését?

Ez a tanulmány egy nagyszabású, általános iskolások körében végzett randomizált terepkísérletben vizsgálja a pozitív visszajelzés ok-okozati hatását a diákok matematikai önértékelésére. A dolgozat célja egy egyszerű beavatkozás (pozitív visszajelzés) tesztelése a lányok matematikai önértékelésének fejlesztésére. Az eredmények azt mutatják, hogy nemtől függetlenül a véletlenszerű pozitív visszajelzésben részesülő összes diáknak nőtt a matematikai önértékelése. A pozitív kezelési hatás azonban a lányok körében erősebb volt: náluk a kezelés hatása több mint 50%-kal nagyobb, mint a fiúk esetében. Mivel a kezelés pozitív hatása a fiúk esetében alacsony volt, a matematikai önértékelésben mutatkozó kezdeti nemek közötti különbség csökkent a kezelt és a kontrolcsoport között. Az eredmények azt sugallják, hogy egy olyan támogató környezet megteremtése, amelyben a tanulók rendszeres pozitív visszajelzést kapnak, növelheti a lányok önértékelését.

A tanulmány jelenleg az Acta Sociologica folyóiratnál van bírálat alatt.

A tanulmányt a következő konferenciákon adtam elő:

- XXXI Meeting of the Economics of Education Association, Universidad de Santiago de Compostela, 29th June - 30th June 2023
- International Sociological Association (ISA) Research in Social Stratification and Mobility (RC28) Spring Meeting 2024, New York University, Shanghai, 2024. május 17.

NORMÁK PROJEKT

11. Etnikai diszkrimináció a tanárok értékelésében és a középiskola ajánlásban

Kisfalusi Dorottyaival és Hermann Zoltánnal közös tanulmányunkban egy randomizált kísérlettel azt vizsgáljuk, hogy a tanárok diszkriminálják-e a Roma származású tanulókat. A tanárok olyan dolgozatokat javítottak, amelyeken a diákok neveit manipuláltuk: Roma és nem Roma neveket írtunk rájuk. Eredményeink alapján a tanárok nem adnak rosszabb tesztpontokat azokra a dolgozatokra, amelyekre Roma neveket írtunk, de nagyobb eséllyel ajánlanak ilyen esetben érettségít nem adó középiskolát.

Az elemzési tervet előregisztráltuk: <https://www.socialscienceregistry.org/trials/7838>

A tanulmány jelenleg a European Sociological Review folyóiratnál van bírálat alatt: Discrimination in track recommendation but not in grading – Experimental evidence among primary school teachers in Hungary címen.

12. A COVID alatti változások a diákok türelme esetében

Kiss Hubert Jánossal közös tanulmányunkban, melynek címe The evolution of the relationship between delay of gratification and socioeconomic status during COVID-19-induced online education a Periodica Polytechnica Social and Management Sciences nevű folyóiratnál van bírálat alatt.

A tanulmányban bemutatjuk azt, hogy a diákok türelme (a késleltetett jutalom kísérettel mérve) hogyan változott a COVID alatt. Eredményeink azt mutatják, hogy meglepő módon a magas társadalmi háttérrel rendelkező diákok esetében nőtt az a készség, hogy a közvetlen haszonnal kecsegtető azonnali jutalom helyett a késleltetett, de nagyobb haszonnal járó jutalmat választották.

IV. Bírálatra Leadott Kéziratok

ISKOLAI VISELKEDÉS PROJEKT

13. Hogyan befolyásolja a diákok zavaró iskolai viselkedése az iskolai teljesítményt?

A tanulmány azt vizsgálja, hogy a tanulók zavaró iskolai viselkedésének megváltoztatására irányuló beavatkozások növelhetik-e a tanulmányi eredményt. Ez a tanulmány egy nagymintás általános iskolai kutatás, amelyben körülbelül 3000 gyerek vett részt 148 osztályból és 29 iskolából. A kísérleti csoportba sorolt osztályok egy újszerű beavatkozásban részesültek, amely a zavaró, feladaton kívüli viselkedést célozta meg, míg a kontroll csoportba sorolt osztályok placebo-intervenciót kaptak az egészségtelen ételekkel kapcsolatban. A feltételezés szerint azok a tanulók, akik hosszabb ideig vettek részt a viselkedéses beavatkozásban, jobb tanulmányi eredményeket érnek el. A legtöbb megfigyelt kimeneti-változó esetében azonban az eredmények nem mutatnak különbséget a beavatkozásban hosszabb ideig részt vevő kezelt és kontroll tanulók között, ha őket azokhoz a tanulókhoz hasonlítjuk, akik rövidebb ideig vettek részt a beavatkozásokban. A statisztikailag szignifikáns kezelési hatások azonban rövid ideig tartó kezelési hatásokat jeleznek, amelyek elsősorban a diákok teszteredményeiben, nem pedig az osztályzataiban figyelhetők meg. Ez azt sugallja, hogy még egy viszonylag rövid viselkedési beavatkozás is növelheti a tanulók tesztpontszámait, de nem az osztályzataikat.

A tanulmányhoz kapcsolódó előregisztráció itt olvasható: <https://osf.io/w6g3h/>.

A tanulmány a *Social Science Research* folyóiratnál School-based Behavioral Interventions and Students' Academic Achievement: A Large-Scale Cluster-Randomized Field Experiment cím alatt van bírálattal.

14. Miért tanulnak jobban a lányok – egy viselkedésalapú magyarázat

A tanulmány a fiúk és lányok iskolai osztályzataiban megmutató különbség okaként iskolai viselkedéssel kapcsolatos magyarázatot ajánl. A tanulmány azzal a feltételezéssel él, hogy azokban az iskolai osztályokban, ahol a tanár ugyanolyan iskolai viselkedésre jobb jegyet ad a lányoknak, ott a lányok jobb tanulmányi átlaggal is rendelkeznek, mint a fiúk. Az empirikus elemzés 123 iskolai osztályban vizsgálja ezt az összefüggést és talál rá empirikus bizonyítékot. Ezért az eredmények alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy az osztályzatokban mutatkozó nemek szerinti különbségek egy jelentős része abból ered, hogy a tanárok a lányok viselkedését pozitívabban ítélik meg, mint a fiúk viselkedését.

A tanulmány a *European Sociological Review* folyóiratánál van bírálattal Grading bias favoring girls—a behavioral explanation címen.

ŐSZINTESÉG ÉS CSALÁS PROJEKT

15. Hogyan befolyásolja a morális önkép a csalást?

Ez a tanulmány a self-concept maintenance theory-t teszteli, kísérleti módszertannal, és arra a következtetésre jut, hogy a morális önképek kisebb a szerepe abban, hogy az embereket

visszatartsa a csalástól, mint azt az elmélet előre jelzi. A tanulmány egy nagymintás kísérlet adatait dolgozza fel, amelyet több mint 2000 egyetemista körében vettem fel.

A tanulmányt előregisztráltam: <https://www.socialscienceregistry.org/trials/7613>

A tanulmányt a Social Science Research nevű folyóirathoz adtam le, ahonnan bíráló után elutasították.

A tanulmány a *Journal of Experimental Social Psychology* nevű folyóiratnál *How Does Moral Self-Concept Affect Fraudulent Behavior? A Randomized Field Experiment* cím alatt van bíráló alatt.

TELJESÍTMÉNY MOTIVÁCIÓ ÉS ÖNÉRTÉKELEÉS PROJEKT

16. Státusegyenlőség az általános iskolából a középiskolába való átmenet során: a tanárok szerepe

A tanulmány azt vizsgálja, hogy a tanárok véleménye a diákok továbbtanulási esélyeiről hogyan befolyásolja a diákok között kimutatható státus különbségeket a gimnáziumba történő jelentkezés során. Az eredmények azt mutatják, hogy a meglepő módon a gimnáziumba történő jelentkezésben a magas és alacsony diákok között nagyobb különbség mutatkozik azok között a diákok között, akiknek az osztályfőnöke ajánlotta a gimnáziumba történő jelentkezést, mint azok között a diákok között, akiknek az osztályfőnöke nem ajánlotta a gimnáziumba történő jelentkezést. Mindez azt sugallja, hogy elsősorban kulturális tényezők tarthatják távol az alacsony státuszú tanulókat gimnázium választástól, hiszen a gimnáziumot választás szempontjából még azok az alacsony státuszú tanulók sem tudtak felzárkózni a magas státuszú társaikhoz, akiket tanáraik erre alkalmasnak tartottak.

A tanulmány jelenleg a European Societies nevű folyóiratnál *Teachers and the status inequality during the transition from primary to secondary education* címen van bíráló alatt.

TOVÁBBTANULÁS ÉS ISKOLAVÁLASZTÁS PROJEKT

17. Az átlátható felvételi követelmények hatása a középiskolaválasztásra, egy átfogó teszt

Ez a kutatás a Social Forces tanulmány folytatása. Empirikusan tesztetem az ott tett feltételezéseket arról, hogy a diákok rosszul becsülik a középiskolák felvételi követelményeit. A kutatáshoz adatfelvétel társul, amelyet kb. 600 nyolcadik osztályos és 300 hetedik osztályos diák körében végeztem el.

A kutatást előregisztráltam:

- A large-scale light-touch information campaign on the effect of transparent admission standards on students' application to the college-bound upper-secondary school track <https://www.socialscienceregistry.org/trials/11116>
- How do transparent admission standards affect students' application to the college-bound upper-secondary school track? <https://www.socialscienceregistry.org/trials/11048>

A kutatást a következő konferenciákon adtam elő:

1. ISA RC 28 Spring Meeting, 24-26 May 2023 Paris (France)
2. Matching in Practice Workshop, University of Lausanne, HEC – May, 15th – 16th 2023.

3. Experiments on social inequality workshop, Sciences Po, 22 May 2023.

A kutatási eredményekből a következő nemzetközi előadásokat tartottam megívott előadóként:

- University of Iceland, Reykjavík, Izland, 2023 november 24.
- Sciences Po, Párizs, Franciaország, 2024. január 12.
- Collegio Carlo Alberto, Torinó, Olaszország, 2024. március 14.

A tanulmány az *American Journal of Sociology* nevű folyóiratnál Information and Track Choice: The Impact of Revealing Admission Standards—Robust Evidence from a Series of Randomized Field Experiments cím alatt van bíráló alatt.

Más bíráló alatt lévő tanulmányok:

V. Working paperek

NORMÁK PROJEKT

18. Bullying attitűdök

Ez a kutatás azt vizsgálja, hogy a bullying elfogadottsága középiskolás diákok körében csökkenthető-e akkor, ha érzékennyé tesszük őket a bullying potenciális áldozatai iránt. Jelenleg az adatokat elemzem. Ez a projekt Boda Zsolttal, Janky Bélával és Kisfalusi Doráttával közös.

https://openarchive.tk.mta.hu/516/1/DEMOS_WORKING_PAPER_BULLYING-v3-final-FEB-14-2022.pdf

VI. Előadások

Nyolc témában összesen 23 darab előadást tartottam nemzetközi és magyar konferenciákon és meghívott előadóként. Az előadásokat az alábbi táblázat összegzi.

Előadás címe	Rendezvény megnevezése	Helyszín	Rendezvény időpontja
I. Context matters--Ethnic discrimination in teachers' assessments and track recommendations	1. Experiments on social inequality workshop 2. Munkagazdaságtani kutatások 2021 3. A COVID19 társadalmi és gazdasági kihívásai 4. IMISCOE Annual Conference 5. WZB Talk Series 6. ISA RC28 Spring Meeting, 2022	Berlin Szirák Budapest Oslo Berlin London	2021. október 1. 2021. november 5-6 2021. november 24-25 2022. június 29 2022. május 14 2022. április 21-23
II. How do transparent admission standards influence the application to the college-bound upper-secondary school track	1. European Research Network on Transitions in Youth (TIY) 2. DSI conference 3. Science Po Invited lectures 4. Seminar Series of the Danish School of Education	Nápoly Berlin Paris Aarhus	2022. szeptember 8-10. 2022. június 20. 2022. június 23 2022. június 9
III. Endogenous language use and intertemporal choice	1. Magyar Közgazdaságtudományi Egyesület	Budapest	2022. december
IV. Can we boost academic achievement with classroom-based behavior management programs?	1. Experiments on social inequality workshop 2. Seminar Series of experimental methods	Berlin Berlin	2021. október 1. 2022. június 30.
V. The negative ethnic spillover effect in teachers' perceptions of students' achievement	1. Seminar Series of migration studies	Berlin	2022. június 15.
VI. The Causal Effect of Transparent Admission Standards on Applications to the College-Bound Secondary School Track	1. Matching in Practice Workshop 2. ISA RC28 Spring Meeting, 2023 3. Experiments on social inequality workshop 4. University of Iceland, Invited lectures	Lausanne, Párizs Párizs Reykjavík	2023.május 14-16 2023.május 21. 2023.május 14 2023. november 24.
VII. The effect of positive feedback on academic self-concept: gender heterogeneity in a light-touch randomized intervention	1. Meeting of the Economics of Education Association (AEDE) 2. ISA RC28 Spring Meeting, 2024	Santiago de Compostela Shanghai	2023. június 29-30 2024. május 17
VIII. Information and Track Choice--A Series of Novel Information Treatments to Support the Choice for the Academic Upper-Secondary Track	1. Science Po Invited lectures 2. Collegio Carlo Alberto, Invited lectures 3. University of Iceland Seminar Series	Párizs Torinó Reykjavík	2024. január 12 2024. március 14. 2024. április 25.

VII. Blog bejegyzések

Publikált tudományos eredményeit az alábbi blogbejegyzésekben népszerűsítettem:

Többet csalunk-e, ha ki(le)merültek vagyunk?

- <https://www.portfolio.hu/krtk/20220215/tobbet-csalunk-e-ha-kilemerultek-vagyunk-526299>
- A "Do Exhausted Primary School Students Cheat More? A Randomized Field Experiment" című tanulmány ismertetése
- MTMT Közlemény: Közlemény:35419376

A nyelvünkbe van kódolva a siker: előbb leszel gazdag, ha ilyen nyelvet beszélsz? (2024)

- <https://www.portfolio.hu/krtk/20240427/a-nyelvunkbe-van-kodolva-a-siker-elobb-leszel-gazdag-ha-ilyen-nyelvet-beszelsz-682843>
- Az "Endogenous Language Use and Patience" című tanulmány ismertetése
- MTMT Közlemény: Közlemény:34827983

Köszönöm az NKFIH munkámhoz nyújtott nagylelkű támogatását.

Budapest, 2024. szeptember 19.

Keller Tamás